

Utrikesutskottet

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande av överenskommelserna med Sydafrika och Indien om förvärvsarbete för familjemedlemmar till anställda vid diplomatiska eller konsulära beskickningar eller representationer vid internationella organisationer samt med förslag till lagar om sättande i kraft av de bestämmelser i överenskommelserna som hör till området för lagstiftningen

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande av överenskommelserna med Sydafrika och Indien om förvärvsarbete för familjemedlemmar till anställda vid diplomatiska eller konsulära beskickningar eller representationer vid internationella organisationer samt med förslag till lagar om sättande i kraft av de bestämmelser i överenskommelserna som hör till området för lagstiftningen (RP 128/2017 rd): Ärendet har remitterats till utrikesutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- utrikessekreterare Elina Rimppi, utrikesministeriet.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner överenskommelserna mellan Finland och Sydafrika samt Finland och Indien om förvärvsarbete för familjemedlemmar till anställda vid diplomatiska eller konsulära beskickningar eller representationer vid internationella organisationer samt lagarna om sättande i kraft av de bestämmelser i överenskommelserna som hör till området för lagstiftningen.

I många länder är det i princip möjligt för makar till beskickningspersonal att förvärvsarbета men det förutsätts då att man avstår från sin diplomatiska status och immunitet, om det inte ingår en separat överenskommelse (överenskommelse om familjemedlemmar och makar) mellan regeringarna om villkoren för förvärvsarbetet. I dessa överenskommelser regleras villkoren för förvärvsarbete, tillståndsförfarandet och den förvärvsarbetande familjemedlemmens status närmare. När det gäller förvärvsarbete som utövas med stöd av överenskommelserna tillämpas den mottagande statens bestämmelser om beskattning och social trygghet. Den mottagande statens nationella lagstiftning tillämpas på förvärvsarbetet.

Betänkande UtUB 10/2017 rd

Familjemedlemmar och makar som i Finland förvärvsarbetar med stöd av en överenskommelse om familjemedlemmar och makar har rätt till uppehållstillstånd för arbetstagare utan tillgångsprövning. Det handlar emellertid om ett begränsat antal personer.

Överenskommelserna mellan Finland och Sydafrika och Finland och Indien träder i kraft den första dagen den andra månaden efter att den senare underrättelsen om slutförande av de interna förfaranden som ikraftträdandet av respektive överenskommelse förutsätter har tagits emot. I propositionen ingår lagförslag om sättande i kraft av de bestämmelser i överenskommelserna som hör till området för lagstiftningen. Lagarna avses träda i kraft samtidigt som respektive överenskommelse träder i kraft, vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

De bilaterala överenskommelserna om förvärvsarbete för anställda vid diplomatiska och konsulara beskickningar eller representationer vid internationella organisationer (så kallad överenskommelse om familjemedlemmar och makar) syftar till att underlätta familjemedlemmars och makars förvärvsarbete i stationeringslandet utan att de ska behöva avstå från sin diplomatstatus i de fall, där detta enligt praxis i den mottagande staten annars är ett villkor för förvärvsarbete. I allmänhet anses det att Wienkonventionen om diplomatiska förbindelser (FördrS 3 och 4/1970) inte hindrar en make till en diplomat eller en utsänd tjänsteman från att förvärvsarbete i stationeringslandet, men vissa stater kräver som villkor för förvärvsarbete en överenskommelse om familjemedlemmar och makar som närmare reglerar villkoren för arbete, tillståndsförfarandet och den förvärvsarbetande familjemedlemmens status. När det gäller förvärvsarbete som utövas med stöd av överenskommelserna tillämpas den mottagande statens bestämmelser om beskattning och social trygghet. Den mottagande statens nationella lagstiftning tillämpas på förvärvsarbetet.

Finland har gällande överenskommelser om familjemedlemmar och makar med Kanada ((FördrS 12/1989), Storbritannien (FördrS 24/1990), Förenta staterna (FördrS 13/1996), Ungern (FördrS 20/2003), Chile (FördrS 89/2005), Serbien (FördrS 30 och 31/2016), Vietnam (FördrS 34 och 35/2016), Israel (FördrS 40 och 41/2016) och Argentina (FördrS 56 och 57/2016). Det finns skillnader i överenskommelsernas bestämmelser till exempel med avseende på definitionen av familjemedlemmar som omfattas av överenskommelsen, men i stora drag är de överensstämmande. Överenskommelserna har ingåtts på reciprocitetsbasis för att ge familjemedlemmar till beskickningspersonal ett allmänt tillstånd för arbete i den mottagande staten. I Finland innebär detta att Migrationsverket på ansökan utan tillgångsprövning beviljar en familjemedlem det tillstånd som behövs för att ta emot ett arbete.

I många länder är det i princip möjligt för makar till beskickningspersonal att förvärvsarbete, men under förutsättning att man avstår från sin diplomatstatus och immunitet. Utskottet anser att det är motiverat att utrikesministeriet har gått in för att påverka sysselsättningen för makarna till dem som arbetar vid beskickningar i utlandet. Makens möjligheter till förvärvsarbete under en utlandsstationering upplevs som ett incitament för tjänstemännens förutsättningar att flytta över till utlandsrepresentationen. Överenskommelser om familjemedlemmar och makar är ett effektivt sätt att underlätta makarnas möjligheter att få förvärvsarbete i stationeringslandet.

Betänkande UtUB 10/2017 rd

Utskottet konstaterar att överenskommelserna om familjemedlemmar och makar inte bara underlättar förvärvsarbete för familjemedlemmar till diplomater som arbetar i Finland utan också minskar myndigheternas rådgivnings- och utredningsarbete och snabbar upp tillståndsförfarandet. Enligt uppgift till utskottet har de gällande överenskommelserna sedan 1990-talet tillämpats på ca 30 personer som förvärvsarbetar i Finland. Av dem kommer ca två tredjedelar från Förenta staterna. De nya överenskommelserna som träder i kraft beräknas årligen gälla endast ett fåtal personer till. Sammantaget sett anser utskottet propositionen vara behövlig och lämplig. Utskottet tillstyrker lagförslagen utan ändringar, men med de kommentarer som framgår av betänkandet.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Utrikesutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner överenskommelserna i proposition RP 128/2017 rd.

Riksdagen godkänner lagförslag 1—2 i proposition RP 128/2017 rd utan ändringar.

Helsingfors 19.10.2017

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Matti Vanhanen cent
vice ordförande Pertti Salolainen saml
medlem Sirkka-Liisa Anttila cent
medlem Tiina Elovaara blåa
medlem Aila Paloniemi cent
medlem Antti Rinne sd
medlem Mikko Savola cent
medlem Lenita Toivakka saml
medlem Erkki Tuomioja sd
medlem Jutta Urpilainen sd
medlem Stefan Wallin sv
medlem Ben Zyskiewicz saml
ersättare Ilkka Kanerva saml.

Sekreterare var

utskottsråd Olli-Pekka Jalonen.